

1898

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőiroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvétel és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszömlélások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

VI. évfolyam.

Vasárnap 1897. évi augusztus 22-én.

34. szám.

Nők a tudományos pályán.

Szeretném megczáfolni azt a pár ellenvetést, amelyet felszöktak hozni a nők egyetemi tanulása ellen. Legfőbb ellenvetés az, hogy a nő igazi hivatása feleségnek, anyának, a családi szentély öréneke lenni, és ha az egyetemi tanulmányra adja magát, a férfiak tudományos pályájára lép, ez igazán női hivatását elfogja hanyagolni, elvész a család számára.

Ez ellenvetésre azt mondhatnánk röviden: korunk egyik legnagyobb sophismája, alakoskodása, amelylyel önmagát bolondítja vele, aki hisz benne s ráépít.

A sophisma abban az áttatásban rejlik, hogy a nők természetes hivatása nem fér össze a felsőbb műveltséggel, az egyetemi tanulmánnyal, a tudományos pályára lépéssel.

Ma már az egész művelt világban az irgalmassági intézmények a nők kezében vannak s hol még nincs ott, a nőket vádolja érte a társadalom.

Senki sem tagadja, hogy ez nem fér össze házi szentélyük teendőivel.

A kereszténység előtt pedig azt hitték, hogy ez sem fér össze a nő természetes hivatásával, kivételes dolognak tekintették a nőknek ebbeli működését.

Mióta Kr. u. 40. év óta egy gazdag nő, Thaabittha Joppében az irgalmas nők soha ki nem haló családját megalkotta, mióta Helena, királyi családbeli nő a 40 évi jeruzsálemi pestis idején a város gondviselőjeként lépett fel; mióta Fabiola meg-

alkotta, az első kórházat, Paula mindenét feláldozta az irgalmasság cselekedeteinek; s ezek a középkorban olyan követőkre találtak, mint Szt.-Batild, Szt.-Radegund, Szt.-Klotild, Szt.-Klára, a cseh Ágnes és az újabb korban Garnier Janka, a „Dames du Calvaire“, a nők javító-intézetének Bergunion Anna a „Szent Pál vakjai“ intézetének és Fugan Janka „Petits seurs des Pouvres“ szegény munkásnők intézetének alapítói és más ezer meg ezer áldást sugárzó angyalszemek: azóta azt kezdik bizonyítani, hogy az irgalmasság cselekedetei a női, anyai természetnek egyenes kifolyásai.

Mit mond ez más szóval? A míg a nő rabszolga volt, addig csak érzelmi erelmének volt szabad nyilvánulni, az erkölcsi érzelmek csak a férfi kiváltságának tekintetű; de mióta felszabadult, a Vénusból Junó lett, vagyis az irgalmasság működésükét a külvilágban is összerferehetőnek tartják a női természetes hivatással, azóta azt mondja az altmismus, a társas érzelmek, társas éretnyek, az igazi felebarát szereteten alapuló társadalom forrása a nő anyai természete. Azt bizonyítják e tények, hogy az emberi természet a nőben a férfitól nem különbözik lényegileg. Mi erőszakoljuk csak rá ezt a különbséget. A szorványosan fel-feltünő egyes kiváló tehetségű nők, akik a művészet vagy tudomány terén a férfakkal jól megállják a helyüket, azon nagyon kis százalék lángeszű férfit leszámítva ma-holnap azt is be fogják igazolni, hogy bizony semmit sem korlátolja a tudományos pályán működés a nőket természetes hivatásuk be-

töltésében. Ellenkezőleg, amint a művelt férfi jobb apa, mint a műveletlen, úgy a művelt nő is nemcsak jobban megérti családjára iránti kötelességeit, hanem ügyesebben is tudja azt végezni.

Csak egy pár példát említek. A művelt nő tudja, miért és milyen arányban kell a család szervi, egészségi állapota szerint, a foglalkozás s az idő követelményei szerint az étlapot összeállítani s elkészíteni; míg a műveletlen nő egy ebédje mindenre jó, csak az egészség fentartására nem.

A másik ellenvetés a nők egyetemi tanulása ellen az, hogy a női lélek még nincs azon a fejlettségi fokon, hogy a tudományok nehezebb feladataival komolyan megtudna birkózni. Azt mondják, a nőben a lélek csak az érzelmek s fantázia ágában dolgozik; az értelmi működés, főleg absztrakt, logikai gondolkodás, legalább is nagyon kinosan esik neki. Ezt azzal az élettani tapasztalattal is igazolják, hogy a nő agya egy pár számmal kisebb, mint a férfié, és főleg érzelmek és fantázia szerve a hátsó agy — s legfőkébb a homlok orma van náluk inkább kifelődvé.

Ez élettani tapasztalat oda módosítandó, hogy csak egyenlő fajbeli, egyenlő terjedelmi foku, egyenlő koru férfi s nő közt van ez a különbség; azonban egy európai művelt nő egy vad férfi, egy idősebb művelt nő és egy fiatalabb művelt férfi, a több művelt ösü nő s egy műveletlen ösüktől származott férfi közt a különbség éppen az lesz, hogy a nő agya nagyobb s fejlettebb, mint a vele ekként szemben álló férfié. Vagyis ez nem

Tárcza.

Leánynézőben.

Özv. Kanyárné tekintetes asszony először a tornóczról nézte, a mint a négy tüzes csikó a könnyű gördülésű kocsi röpítette végig a nagy udvaron. A sallangos, ezüstveretű csattos szerszám csattogott és libgett, az almáspaj négy csikó sorénye pedig csillogva uszott a délutáni napfényben.

Aztán, mikor az oszlopos, vadszörlővel, délignyilóval befutott tornác előtt megállott a kocsi, a tekintetes asszony fürgén lesietett a lépcsőkön s a lovak mellé állott.

— Jól ván, Pista — szólt a bakon ülő kocsihoz — a csikók szépen mennek. Vigyazz aztán fiam, az urfira. Kocsin, lovon, uton legyen a szemed

— Parancsolatja szerint, nagy asszonyom.

— Nagyon nyugtalan ez az ostor hegyes.

Nincsen megnyilalva.

— Ott volt, instálom, a vasalásnál az öreg

János is. Tüzes a vére, az hajtja.

— Zobot tettél föl?

— Egy napra valót, nagyasszonyom.

— Kevés lesz.

A kocsi csudalkozva nézett le a bakról.

— Szállás lesz nekünk minden kuria. Mikor a Bálint urfit hordtam leánynézőbe: akkor is

odaadtuk a zabot az első faluban egy talyigás koldusnak.

— Jól nézz szét fiam, mindentelé. Milyennek a lovak, a tehének? Tiszta-e a virágos kert? Kinéz-e a fejéshez a kisasszony? Vidámak-e a cseledek? Csillog-e a konyha? Kenyérből, kalác-ból pedig hozz a tarisznyában egy-egy darabot mindenünnet. Aztán el ne vétsd, honnan való. Érted, Pista?

— Ugy leszen, nagyasszonyom

— Nyitva legyen a szemed. Szorítsd le azt a gyeplőt! Nezzé, itt van öt forint pengőben. Az a tied. Ugy akarom, hogy a Kanyárné parádés kocsiát megvendégelje a más kocsiát. Ebben a bugyillárisban pedig van 200 forint. Ha az urfi kifogyna a pénzből, oda adod neki! Valahogy zöld takarmányra ne kapasd a lovakat. Ejszaka ne induljatok, legfőbb hazafelé! Mindent értesz, Pista?

— Mindent, instálom.

— Ugy látom, hogy a gyeplős fölrug.

— Légy bántotta, könyörgöm. Attól ugrott.

A tekintetes asszony így mindent elvégezve, megindult a tornác felé; de megint csak visszafordult, vizsgálódva széttekintett, ugyan nem hallja-e valaki és sugva adta föl a rendeletet.

— A hol nagyon nótás a kisasszony, nem maradtok sokáig. Tudod, mi az a zongora?

— Tudom, instálom. Fejér meg fekete.

Mikor a kisasszonyok figurálnak rajta az ujukkal, billeg, oszt szépen szól.

— Hát ha nagyon czepeudit fog szólni, ott sem maradtok sokáig.

— Ugy lesz, nagyasszonyom. Tudom már én. Csömört kapok, oszt bömbölni fogok, mint mikor a Bálint urfit hordtam.

— Jobban bömbölhetnél volna.

— Nem huzta volna el onnan az urfit egy bivaly-nyaj sem.

A tekintetes asszony fölment a lépcsőkön s körülnézte a fiát, rendben van-e egészen. Az egyik ablakból egy deresedő női fej nézett ki. A Klára kisasszonyé. A két szemé villogott s ingerülteu fricskázott egy kezére lippent légy után.

— Hát ezt a fiut is elküldik. Ezt is megházasítják. Ezért neveltem? Már ennek a kölyöknek is lesz parja?

Fakult arcát lehajtotta a vállára és sietve törölte le szemébe gyülemlő könnyeit.

— Csak nekem nem adott az Isten senkit?

— sohajtotta s mérgesen ramordult egy verébre, a mely az ablak parkanyára szállott, — hess te, czudar. És még ide sem jön az fiu. Kitagadom, ki biz én. Ne is jöjjon! Minek is jöjjon?

— duzzogott tovább.

Határól azonban két kar ölelte át vállát és egy barna pelyhes arc borult, tolakodott az ő arca mellé s az ifju arc sugár bajusza ott motoszkált a szemé körül s végre egy csókot érzett a halantékán.

— Klári néni, édes, hát el sem akar bucsuzni tőlem? Még csak jó szerencsét sem kíván.

külvilág szép éneke zajos sikert arattak. A Weifert O. vezetése alatt működő műkedvelő zenekar pedig Flotow „Alessandro Stradella“ cz. nyitányával mutatta, mely művészi erők vannak műkedvelőink között. A tánc reggeli 6 óraig tartott.

A mulatágon következő felülvezetések történtek: Mltgs. Pálffy Elemér főispán úr 5 frt., Mltgs. Beőse Gy. ezredes úr 4 frt., 20 kr., Bogdanovics Gy. 2 frt. 40 kr., Aberle F. úr (Fehértemplom), Spatarin V. ügyvéd úr, Petrovits S. úr 2 frt., Prandell F. úr, Dr. Markovics Gy. úr 1 frt. 20 kr., Gaál J. tanár úr (Fehértemplom) 1 frt., Haek R. úr 80 kr., N. N. 50 kr., Drd. K. E. 42 kr., Kleszky k. a. Weisz M. úr, Braichler N. úr és N. N. egyenként 40 kr., 6 N. N. egyenként 20 kr. Összesen 25 frt. 52 kr. Az összes bevételek a felülvezetésekkel együtt kitesznek 173 frt. 62 krt; ebből levonva a kiadásokat melyek 123 frt. ragnak marad tiszta jövedelem 50 frt. 42 kr., mely összeg a Versecz Fehértemplomi kör. alaptörvényéhez fog csatoltnak. A vizalmi bizottság az összes közreműködő hölgyek és uraknak forró köszönetét nyújtotta. Drd. Kohn Emil elnök.

A helybeli állami főreáliskolában e hó 30. és 31-én tartják a javító vizsgálatokat szept. hó 1-én 2. 3-án a beiratásokat. Szükséges okmányok: Iskolai bizonyítvány, születési és oltási bizonyítvány nemkülömben a szülő vagy helyettesének személyes megjelenése. Tandij: 24 frt. Az először belépők 3 frt. beiratási díjat is fizetnek.

A városi polg. leányiskolában a beiratások, valamint a felvételi vizsgák az 1897/98. tanévre az 1897. augusztus hó 28., 30. és 31-én tartanak a polgári leányiskola kézimunkatermében. A polg. leányiskola I. osztályába oly leánykák vétetnek föl, kik életük 10. évét már betöltötték és az elemi népiskola IV. osztályát kielégítő sikerrel végezték, vagy ebbeli ismereteiket felvételi vizsgával igazolják. Szeptember elsején 8 óráig tartatik az ünnepélyes „Veni sancte“, a mely istentiszteletre az összes tanítványok megjelenni kötelesek. A rendes előadás szeptember 3-án kezdődik. Egyidejűleg tartatnak a beiratások a városi gyermekkert számára is.

Mayöring Emma nyilvánossági joggal ellátott négy elemi- és négy polgári osztályú leánynevelő-és tanintézetében a beiratások az 1897/8-iki tanévre augusztus hó 26-án kezdődnek. Tandij a négy elemi osztályban a francia nyelv-ének és kézi munkával együtt havonként 3 forint, a polgári osztályokban 6 frt. Zongora-oktatás havonként 6 frt. Czimbalon 5 frt. Hegedű 8 frt. Magán énekorák 3 frt., a francia vagy angol nyelvből havi 3 frt. A tanév szeptember 1-én kezdődik. Bennlakó növendékek teljes ellátással és kivéden a zenét és angol nyelvet a többi összes tantárgyak oktatásával havi 29 forintért vétetnek fel.

Iskolai értesítés. A Gerő-féle nyilvánossági joggal felruházott elemi főiskolában a beiratások augusztus hó 24-én. az előadások pedig szeptember hó 1-én kezdődnek meg.

Beiratások a népiskoláknál A beiratások a jövő 1897/98-iki tanévre a közs. népiskolánál f. é. augusztus hó 28. 30. és 31-én történnek. Az 1886. évi 39. t. czikk 1-ső §-a értelmében a szülők és gyámok kötelessége gyermekeiket, illetőleg gyámgyermeküket a 6. életév kezdetétől a 12. életév betöltéséig a mindennapi rendes iskolába küldeni. Minden a népiskolába felvételt nyújtó tanuló kötelessége keresztlevéllel kimutatni azt, hogy az előirt élet kort már elérte. Azon tanulók azonban, kik 12. életévüket már túlhaladták, a fentnevezett törvény-cikk értelmében kötelesek 15. életévük betöltéséig az ismételt iskolát látogatni; ezeknek felvétele is a fentnevezett napokon történik. A beiratások a népiiskolai épületben (fehértemplomi-utca) tartatnak. Figyelmeztetjük tehát a szülőket és gyámokat, hogy gyermekeiket a meghatározott napokon vétessék föl az iskolába, nehogy egyes késedelmezők a tanév kezdetét zavarják. Szeptember hó 1-én reggel 8 óráig a helybeli rom. kath. egyházban ünnepélyes isteni tisztelt „Veni sancte“ lesz, melyen minden tanulónak részt kell vennie. A rendes előadások szeptember hó 3-án kezdődnek.

Dilletáns színi előadás. A helybeli színműkedvelők tarsulata jövő vasárnap azaz aug. hó 29-én a városi letit vendéglő nyári színpadján előadást fog rendezni. Színeit körül Náni Folinus Aurel a népszínház 1888 évi pályázatán 100 arannyal jutalmazott eredeti 3 felvonásos népszínműve. Bővebbet falragaszok után.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter kinevezte Gramma Döme torontalmegyei tanfelügyelővé, tollnokot Temesmegyébe kir. segédtanfelügyelővé. — Ez a kinevezés őszinte örömet fog kelteni széles körben nem csupán azért, mert Gramma Dome neve széles körben ismeretes és tisztelt, hanem különösen azért, mert Gramma úr (Molinári) régi és szorgalmas munkatársa lapunknak, s bennünket a barátság erős szálai fűznek a kitüntetethez. Rövid életrajzi adatai: szül. 1865. decz. 24-én Orsován, hol atyja községi tanító volt. Elemi

iskolát Mehádián végezte édes apjánál, majd a mehádiái állami iskolánál, hol később ő is tanító volt Polgári iskolai tanulmányait a karánsebesi állami polgári iskolában fejezte be, hová az orsovai állami felső népiskolából került. A tanítóképezdét Aradon végezte az állami képzőben, hol 1886-ben kitüntetéssel tette le a képesítő. Azután Bozovicsra került majd pedig Mehádiára, mindkét helyen állami tanítónak. — Utóbbi helyen meglátogatta Szathmáry min. tanácsos úr, aki teljesen meg volt elégedve Gr. működésével. Mint tanító nemcsak az iskolában de a társadalomban is derekasan harcolt a magyar eszme érdekében és pedig mindenütt sikerrel és kellő erélyvel, mert „a magyar retirálni soh'sem szokott.“ — 1892-ben Szabolcs-vármegyébe került, mint szolgálateltelre beosztott tanító az ottani tanfelügyelőséghez. Majd tönkös lett, aztán Torontálba került, a honnan most kinevezették Temesmegyébe s. tanfelügyelővé. Szabolcsban miniszteri meghatalmazás folytán iskolátogatókat is teljesített és pedig oly mérvben, hogy 10—12 iskola kivételével Szabolcs minden iskolájában 3-szor is megfordult 3 évi ott működése alatt, Torontálban is Steinbach kir. tan. tanfel. kedvence volt. Irodalmi működése nem ismeretlen A régi nemzeti iskolának, a Néptanító Lapjának, a Néptanodának, a Délvidéki Tanügynek, a Tanügynek állandó munkatársa Dolgozott és dolgozik még a Kisdendnevelésnek. Nemzeti iskolának. és a vidéki sajtóban is. Cikkeiket vagy aláírás nélkül vagy pedig álnévvel (és pedig nem is egyfel csak!) látta el a mi Molinárunk. — Legújabbán pedig a „Magyar nyelv tanítása,“ című vezérkönyvet ismerhettük.

A helybeli nyomdászok önképző osztálya, mint már jeleztük szept. hó 5-én esti ünnepélyt rendez. A posta és telefon világhatalmon, tombolán kívül két egy felvonásos vígjátékot adnak, melyben közreműködnek Kohlbauer M., Mázor M., Steiger E., Eva M. hölgyek, Kohlbauer L., Reichrath. J. és Traczikievicz urak. Mint jeleztük, ott helyben nyomdát is állítanak és ünnepi éjszákot nyomnak. A tombolához szükséges tárgyakat özvegy Kirchner J. E. és Wetzel és Veronits nyomdatulajdonos köszönettel fogadják és nyilvánosan nyugtazzák. Jegyeket ugyanazon nyomdákban és azonkívül Kehrer L. és P. Pavlovics kereskedéseiben lehet váltani. Személyjegy 50 kr. Családjegy (3 személy számára) 1 fl. 20 kr.

A közönség figyelmébe. Tekintettel arra, hogy a posta a kosárba font palaczkokat (Demyon) a feladó veszélyére szállítja és sérülés esetén kártérítést nem ad, sőt a feladó által lerótt frankodíjat sem téríti vissza, még az esetleg a posta szállítás közben eltört kosárba font palaczkokból kifolyt folyadékok által a többi posta küldemények okozott károkért a kosárba font palaczk feladóját teszi felelőssé, s mindezek mellett az ily küldeményt terjedelmes küldemény gyanánt (a rendes súlyportó más felszeres összegével) díjazza: ajánlom a közönségnek, hogy saját jól felfogott érdekében is a kosárba font palaczkoknak postai küldemény gyanánt való használatát melőzze s helyettük vagy hordócskákat vagy pedig moha, szalma, forgács stb. közé erős faladákba jól becsomagolt palaczkokat használjon. A m. kir. kereskedelemügyi Miniszter megbízásából: Szabó s. k. A kivatot hitelesül: Krause Ervin, kir. posta táv. tiszt.

Magyar nyelvterjesztő egyesületünkhöz az idén következők fordultak eseregyemek és játszóársakért: Galba Lajos, kir. törvényszéki elnök. Szatmár németi; — Riszdorfer Bónis Eugénia. Viss, Szabolcs megye, per O. Liszka. — Rokinek Pál takarékpénztári főkönyvelő. Paks (Tolna megye). — Dr. Tóth Imre, magy. kir. bányakerületi főorvos, Selmeczbánya. — Szilágyi Gábor, postamester, Bihar Mező-Keresztes. — Zselyonka József, zombolyai uradalmi tanító (esere) Pusztai Borító. U. p. Német Czerua. — Galamb István, ny. k. járásbíró, ügyvéd, Veszprém; Veszélyóvszky Gyuláné, földbírtokosnő (esere) Szeged, boldogasszony sugárút 19 szám; Krisztinits István, postamester Mező-Csáth, eserét keres; hasonlóképpen Janda Géza, pénzügyi tisztviselő is Győről; Kazik István, eszász. és kir. gazdasági intéző Lábod (Somogy m.); Karlovánszky Lászlóné, földbírtokosnő Nyiregyháza (Szabolcs megye); Fekete Mihály, könyvnyomdatulajdonos Kecskeméti; és Juricskay Zoltáné, Riksdal (Bihar megye) U. p. Eled; Csánki Béla, ügyvéd, Széghalom; Piller József, tanító, Tiszajlak (Ugoasa megye) bonnékat kérek; Kesztelbaum Sándor, gözmalomtulajdonos Kis-Uj Szállásról 12 éves fiút (izraelita családhoz); Dr. Dömötör-József, orvos Eresi (Fehér megye) 12 éves leányát; Hutira Viktor, rom. kath. kántor Bács Kula (Csere vagy játszóárs); Id. Arpássy János, rom. kath. tanító Ada (Bács Bodrog megye) 12 éves leányát; Gyarmathy Alajos eszász. és kir. fegyverműves Budapest, 52-ik gyalogezred) 10 éves leányát; Kovács Sándor, ügyvéd és Imre József, reform tanító Hajdú-Böszörmény; Dr. Szombathy István, áll. főreál isk. tanár Nagyvárad; Csiba Elek, földbírtokosnő Hajdú-Nánás; Király Károly, áll. polg. isk. igazgató és Gróf Kreith Gyula, földbírtokos Aszód; Szűcs János, földbírtokos Szentcs (bonne); Gyémánt Mihály, földbírtokos Andacs pusztán U. p. Nagy Szalonta (bonne); Metzner Henrik, gyáros Szabadka (bonne); Szűcs István, ev. ref. lelkész Salamon u. p.

Záhony Ung m. (2 leányát is adná esérébe. Gráf József, mozdonyvezető, Budapest VIII. ker. külső-kerespi út, VIII. házszám. V. pavillon földsz. 7. ajtó (11 éves fiát adná esérébe); Galgóczy Béla, ev. ref. org. tanító, Heves város, Heves m. (13 éves leány esérébe); Ifj. Holczér János, földbírtokos Rákóc, Hont m. (nyermekjátékszótársat keres; Szűcs József, ref. tanító Kis-Pereg és Szűcs István, bírtokos, közs. bíró Bokod u. p. Tata, Komárom m. (eséréket keresnek); Dayka Endréné, Bihar-Püspöki (esere); László Lajos, földbírtokos, Szeged, alsó tanya u. p. Horgos (2 eserét keres az egyik szegeden, a másik pusztán járhatna iskolába). Havas József, földbíról Pusztá-Csuda-Balla u. p. Túrkeve (gyermekjátékszótársat keres). Egy helybeli vasuti hivatalnok a jövő iskolai évben teljes ellátást ad oly jobb tanulónak (IV—V. real osztály) ki 2 fia mellett instruktoroskodni kívánna. Egy helybeli jómódu, intelligens izraelita család kosztos-deákot keres, ki a családban a német nyelvet írásban és szóban tökéletesen elsajátíthatná. Tóth I. áll. tanító 11 éves fia és 9 éves leányának keres eserét Azon verseczi szülők, kik gyermekeiket a esérébe kívánják adni, vagy mint gyermekjátékszótársakat alkalmazni Perjessy Lajos, egyetli titkár visszatérő a fenti címek alatt közvetlenül levelezzenek az illető szülőkkel. Bővebb felvilágosításokkal szolgál Karvasi Lajos, állami főreáliskolai tanár, fehértemplomi út.

Sovinismus. A „Gebirgsbote“ mult vasárnapi számában azt kérdezi tőlem, vajjon nem kételkedem-e azon magyar leányok hazafiságában, kik kétfejlű sasos Mária Theresia tallért hordanak nyakékül. Tisztelettel jelentem neki, hogy nem. Sőt egy szóval sem mondtam, hogy kételkedem a verseczi német nép hazafiságán, azt sem, hogy a „Gebirgsbote“ hazafiságán kételkedném, ez a szó megtámadott cikkemben nem is igen fordul elő. Atyai, jóakarátú tanácsát tehát köszönettel nyugtázom, De viszont én is hasonlóval szolgállok. Ha a „Gebirgsbote“ ítéletet mond cikkeimről, legyen szives, fordítsa le azokat magának németre és ne ítéljen csak úgy hallomás után, ha pedig erre érdemesnek nem tart, ne mondjon ítéletet. Ne használjon tovább oly kifejezéseket: „Druck erzeugt Gegendruck“ „Die Deutschen Ungarns haben zur Kultur viel beigetragen.“ „Die Deutschen werden sich dem ung Theater gegenüber passiv verhalten.“ „In Budapest ist kein Fremdenverkehr, weil man die deutsche Muse aus Ungarn abgeschafft hat“ akkor szent a békesség, de ha ilyen hangon azontúl is ír, akkor a „Délvidék“ ismét fel fog szólalni, nem lehet azt elhalgattatni, legkevésbé gorombaságokkal. Külömben ha önök „nagy lapok“ szerint a „Délvidék“ csak „sovinista tengődő lapocskák, melyet senki sem olvas“ (vide Reform) akkor mit törődnek azzal a mit mi irunk Ne törődjenek vele!!

Petőfi kultus. Örömmel konstatáljuk, hogy a „Neue Werschter Zeitung“ mult csütörtöki száma Petőfi egy kiváló költeményének igen talpraesett, jó fordításával lepte meg olvasó közönségét, nemkülömben a „Reform“ is megemlékezett a Petőfi ünnepélyről.

Czinkórság. Mennyire van ez nálunk elterjedve, mutatja a következő példa. Egy helybeli lap, mely engem 50 kr. magyarnak nevez, ugyan-e számában egy másik 50 kr. magyart, mert jelöltje, megtesz magyar nemesnek és nagybírtokosnak és így lett Sedlácsék úrból Sigismund von Vadász. Hogy ez sikerült, étvágyot kapott. Másik számában egy küllömben igen derék és éppen szerénységéről ismert polgártársunkat lovagá tított és lett belőle: „Ritter des goldenen Verdienstkreuzes. Most már csak az van hátra, hogy így írjon: Figyelmeztetjük olvasó közönségünket az irányának finomsága és szellemessége által hirhedi pardon híres munka társunk báró X vagy gróf Y cikkeire. És ez a lap állítólag a nép érdekeit védő, demokratikus közlöny??!!

A kassai magy. királyi gazdasági tanintézet építőfelben levő új konviktusa, f. évi október hó 1-én nyílik meg. A tanári testületnek egy régi óhaja teljesült akkor, a midőn dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter mindenre kiterjedő gondoskodása folytán lehetőségessé vált a konviktusnak, mely a legmodernebb igényeknek is megfelel, felépítése. E különálló, tisztán a jelzett célt szolgáló épület, az intézeti gazdaság közvetlen közelében, az intézet szép parkjában van elhelyezve, s 48 bentlakó hallgató részére berendezve. Szép, nagy és világos szobáiban két-két hallgató nyer elhelyezést. Pompás érteme és olvasó terme van, a hol az összes szaklapokon kívül szépirodalmi és napilapok állanak a hallgatók rendelkezésére, sőt zongoráról s egyéb szórakoztató dolgokról is gondoskodva lesz, hogy ezáltal is kávéházaktól stb. az ifjuság elvonassék. Az egész épület villanyvilágítással és vízvezetékekkel, ugy tehát furdősobákkal is lesz ellátva, s a felügyelettel megbízott gondnok is az épületben fog lakni, s így midőben van az igazgatóságnak biztosítani a szülőket arról, hogy az ifjuság oly gondos és szigorú felügyeletben részesül, a minőben kosztadó családoknak csak a legkritkább esetben részesülhet. Dacára ez előnyöknek az ellátásért fizetendő összeg oly csekély, a minő internatu-

bizonyít mást, minthogy a nő agybeli s lelki fejlődése is elérheti a férfiéét általában is, amint elérte egyes esetekben: tehát nem a nő agya, lelke korlátai teszik a férfival egyenlőtlennek, hanem a természetes fejlődés utjának elzárása.

Ha még eddig nem is tapasztaltuk volna a nők lelki működését oly magas szárnyalásnak, mint a férfiakét: csak neveljük fejleszük őket, majd akként fog az nyilatkozni, mert nincs benne semmi természet ellenes. Ha tudott a nő a középkorban a kereszténység befolyása alatt Vénusból Junová lenni, úgy lehet a mai felvilágosodás hatása alatt belőle Minerva, a tudomány s művészet, a bölcsesség istennője, papnője is lenni.

Fejlődés a fejlesztés dolga, csak ez a változás.

A férfi is volt ezen a fejlődési fokon, amint most a nő van. A középkor férfait csak az érzelem s fantázia világában látjuk erősnek.

Hol itt a logika? Harmadik ellenvetés, hogy ne szaporítsuk a nőproletárokat az egyetemre, a tudományos pályákra eresztéssel?

Mig az előbbi ellenvetések tudatlanságból eredő téves okoskodások; ez meg valószínűsége kegyetlen, embertelen sophisma.

Azt nem kifogásolják, hogy a tudományos pályán kívül a többi foglalkozásban egyenlően részt vesznek a nők a férfakkal, s ha ott szaporítják a proletárokat; csak éppen a legtudományosabb, legnemesebb pályán látnak ebben veszedelmet, amelyre ugyanis kevesen mennek a dolog természeténél fogva. És éppen a társadalom legszerencsétlenebb osztályának lányait akarják sújtani, azért a tisztviselő osztályét, akik legkevésbé mehetnek az alsóbb rendű foglalkozásba örökölt tulajdonságaiknál fogva, s akik férjhez is legnehezebben mehetnek multjukhoz méltóan.

Vajjon nem éppen azzal szaporítjuk a nő proletárokat, ha nem engedjük, hogy természetes módon keressék a biztos megélhetésüket és így esetleg természetes hivatásuknak — a család-alapításnak való

A vén kisasszony duzzogva rantotta meg a vállát.

— Eredj, a merre utad visz. Nem szeretlek, Tudod?

Hanem azért megfordult és két reszkető karjával magához oleele a legény fejét as sirva simogatta a haját.

— Csak vőnek ne menj valahová, fiam. De valami könnyű lepkét se hozz. Mert legény, vagy te, Péter. A biz! Nincs ám ilyen hét varmegyében sem. Én dajkáltalak Tudod-e? Ugy-e, olyat nézel, a ki szeretni fog — bennünket is. Járj, Isten hírével.

Megcsokolta a hullámos fekete haját s könyes szemmel, gyönyörködve és szívében növekvő nagy bizalommal és nem csekély büszkeséggel nezett utána, a mint a fiatal legény ezüst sarkantyúja végig csegett a szobán.

Az ajtónál két oldalról karjába kapaszkodott Kanyary Péternek a tekintetes asszony és Ilonka, a kis huga, egy 15 esztendőös szőszke baba. És úgy mentek le a kocsihoz harmasban, átölelkezve. A tekintetes asszony hallgatott. Ilonka azonban folyton fecsegett.

— Te, Peti, ha Bolyba betérsz, mondd meg a Juliskának, hogy süsse meg a violáját, egy sem teljes. Gyöngyvirág eczetet majd csinál nekik. A Karinak ne mondj semmit. Attól meg, tudod attól, ő tőle, nagy Ó-vel hiszen tudod, hozz egy rózsabimbót.

— Hozok, szívem.

— És hozz még . . .

— Hozok Kassáról egy gyöngyös főkötőt . . .

— Te, Peti . . .

Csókók közt váltak el s a mint a legény kocsi utat, cselédek, kutyák, sőt még a pávak is mind odagyűltek a kocsi köré a nagy ese-

szenteltetésük lehetőségétől fosztjuk meg őket?

Ne feledjük, hogy éppen a művelt családok lányából nem mehet 53 százalék férjhez, tehát felénél több és ezeket akarjuk heti 3 forintos keresetű pályákra utalni?

Az is ellenvetés talán, hogy egy néhány félreismerve tehetségét, hóbortokat hoz felszínre? Hát a férfiak közt nincs-e nagy százalék pályatévészett? És jut-e eszünkbe e miatt valamely pályáról kizárni az odaválókat?

Tehát a nők magasabb műveltségbe részesítését megköveteli éppen természetes hivatásuk okosabb betölthetése: megköveteli természetes lelki fejlődésük szabad folyása; meg a szegénység kényszerűsége adta joga arra, hogy minden munkában egyenlően vehessenek részt.

Van-e ember széles-e hazában, aki nem óhajtaná, hogy a magyar nő is valahára egész ember legyen, hogy tudása, tehetsége s akarata megszerezhesse neki azt a tudományos fokot, amelyre eddig csak a férfiak pályázhattak.

Holló István

A városi képviselők választása.

Erdősen folyik a korteskedés Versecz városában. Nem egyhamar volt oly nagy az érdeklődés a városi képviselők választása iránt, mint mostan. Itt Seemayer-párt, ott Reform-párt, mindkettő minden erejét megfeszíti. Mi a partokon fölül állunk és nem is akarjuk a választási mozgalmat érdemlegesen megbeszélni.

De néhány megjegyzést még sem fojthatunk magunkba. Versecz városa emelkedőfelben levő nagy város, sok irányban haladó vasutak göcspontja, sok gyár és iparvállalat fejlődik itt és fog fejlődni és tagadhatlanul a város szép jövőnek néz elebe és képviselőtestülete mégis oly sajátságos összetételű. Tagjainak túlnyomó nagy része gazdákból áll. Nem vitatjuk el a gazdáknak abbéli jogát, hogy szép számban tagjai legyenek a képviselőtestületnek, mert hisz ők viselik a terheket, legyen nekik joguk a hozzászóláshoz. De talán még sem volna szükséges, hogy oly nagy számban legyenek tagjai a testületnek. Mert mindinkább oly tárgyak kerülnek a képviselőtestület elé, melyeknek megértéséhez és tárgyalásához minden jóakarattal, torkvésű és becsületességük mellett nem bírnak kellő szakértelemmel és így azt tapasztaljuk, hogy néhány vezető szavát vakon követik és azt szavazzak meg, a mit azok indítványoznak, akár a város

ményhez, mikor az urfi leányzóba indul s mintha minden szemből az áldasmondás sugározott volna ki. Ilonka bedobott a kocsiába egy rózsát.

— Ezt add neki! — mondotta s átölelte a mamáját.

— A Karinak? — szólt le a legény mosolyogva.

— Te, te! — kiáltott a leány és pirba borult arcát anyja vállára hajtotta.

— Hajts, Pista!

Az ostor megcsordult, a négy csikó fölágaskodott és egyszerre galopba vágott. Ebben a pillanatban, mint a villám, ugrott a kocsiába a Tacskó, egy zsemlye szőru agar. Nem lehetett le sem verni. Azt el kellett vinni.

A nemesi kúriáról sirva, de büszkén s bizó örömmel néztek utánuk. A falu végén, az urasági téglavetőnél pedig, egy öreg fuzfa tövében, ott állott a banda, öt cigány legény és folbuzdultan húzta a Rákóczi-indulót.

Tavaszi napnak verőfénye elterült a zöldülő mezőségen, s a hullámzó buzavetés közul nyajasan integetett a robogo kocsi felé, csillagos feje a kék buzavirágnak és a fehér matikának. Még a galambok is, az oszlopon álló duczból, vidám hurrogással kiröppentek és suhogo szárnyverésük ott hangzott a leányzóba induló fiatal ur feje fölött.

A lovak kényesen bókoltak, szedegették karcu lábukat, sorenük szinte zajlott a nyakuk fölött, a fiatal ur pedig elmerengve nézett maga elé. Szívéből valami meleg érzés fakadt föl, a mely lassan felszállott a fejébe, s kiült a két piros arcára, a mikor egy duzó utnak jegenyefasora felé esett a tekintete. A jegenyesor végén egy nagy kert, s abban magasra nőtt, hatalmas koronájú diófák és gesztenyék

érdekében helyes, akár nem és ezen nem is lehet csodálkozni. Így tehát a város ügyeit mégis csak néhány ember intézi. Lám, szerb polgártársaink a városi képviselőtestületbe mindig legintelligensebb embereiket küldik, ügyvédeket, kiváló kereskedőket, iparosakat és helyesen cselekesznek, a városi képviselőtestületnek manap nagyrészt onálló, független és intelligens elemekből kell állania, akkor azután úgy fogják intézni a város ügyeit, a hogy azt a város java kívánja és nem lesz indokolt a panasz, hogy a város egy-két ember kormányozza. Több szem többet lát. Versecz városának még egy specialitását kell felhoznom. Széles Magyarországon talán nincs város, mely, ha középiskolája van, annak igazgatóját be nem választana a városi képviselőtestületbe, mint oly közeget, ki az iskolai ügyekben a legcompetenebb felvilágosításokkal szolgálhatna és a városnak sokféle hasznos szolgáltatást tehetne. Egyedül itt nem teszik azt, jelöl, hogy mily kevésre becsülik azt az intézetet, melyben fiaik szellemük és jellemük ki képzését nyerik. Ez is jellemző!

Tudom ugyan, hogy felszólalásom a pusztában kiáltónak szava, hogy minden a régiben fog maradni, azért azután nem is fogom őket sajnálhatni, ha a megejtett választás után ismét megindul a panasz a klikkgazdalkodás és effélék miatt. Hiszen maguk akartak.

Karvai.

NAPI HIREK.

Ö Felsőge koronás királyunk születésnapját Verseczen is fényesen megünnepeletek. A megelőző estén a városi zenekar bejarta a város díszített és megvilágított utcáit másnap ünnepi isteni tisztelet volt a kath. templomban, melyen részt vettek a tisztikar és az állami, nemkülönböző városi és megyei tisztviselők, az iskolák tanerői és nagyszamu közönség. A kivonult honvédezd az isteni tisztelet fontosabb részeit meglepő szabatossgal sortűzzel kíséerte. Hasonlóan ünnepi isteni tisztelet volt a többi felekezetek templomaiban is. A nyilvános épületek és sok maganház fel volt lobogozva. Ezuttal örömmel láttuk a magyar nemzeti lobogót a szerb iskola-épületeken is.

Szent István napját is hasonló fényes ünnepeltek meg. A kath. templomban tartott istenitiszteleten részt vettek a katonai és civill hatóságok. A 10 orakor tartott magyar egyházi beszédet melyben ft. A mberger főrealkolai hittanar szépen és lelkesen fejtegette a nap jelentőségét is nagyszámú közönség hallgatta.

A főiskolai hallgatók mult vasárnapi hangversenye fényesen sikerült. Podhajeczky A. úr monologia: „Szerelmi vallomas akadályokkal“ megnyerte a közönség tetszését. Spatarly M. k. a. művész zongorajátéka, Heegn R. főiskolai hallgató éneke, Wamich W. főiskolai hallgató hegedűszóloja de különösen Petrovics Z. k. a. rend-

közül egy fehér uri ház látszott ki. Csipkés szárnyu, himes pillangok, ereszaljat kereső feckek, csillogó folyasu patakocska mind arra vette utját.

Peter urfiának pedig egy nehéz sóhaj szakadt ki a kebléből.

— A Juliska, az édes kis Juliska! Elhagylak viragom, haragos rózsaszalam! Hiszen kinéznél.

Igy sóhajtott és rákiáltott a kocsióra:

— Hajts! Tovább megyünk!

A Tacskó, a gazfi azonban leugrott a futó kocsióról s vidáman csaholva, szökdecselt a bolyi jegenye-or közé.

— Tekintetes urfi, tán nem hagynánk el azt a bestiat. Hátba lélek szól belőle! — szólt hátra a kocsi.

— Hat jól van Pista, fordulj be.

A Tacskó már ott barátkozott a gesztenyefak között két kölyök kopoval, a melyeket furgén ugrált körösztul, mikor a kanyari kocsi a fordulóhoz ért. Nyakán a Tacskónak egy kék pánthka libegett, talán épp a Julicska kisasszony himzőkosárkájából került ra.

Pista nagyot csorditgetett az ostarával, a nyelvél is csettentgetett, a lovak gyors iramlasban kieresztett gyeplővel, habot verve, szöktek előre. A szerszam csattogott, a gyeplős apró csengői porogtek s pacsirtak riadoztak föl az utszeli vetédből. Mert úgy illik, hogy csengjen, bongjon, csattogjon, mikor legény jár a lány után.

Tacskó vigan ugrándozott s a kocsi deülten mroogta a bajusza alatt:

— Hal' Istennek, nem kell csömört kapnom. Igy jártak leányzóba — apaink.

Kemechey Jenő.

kívül szép éneke zajos sikert arattak. A Weifert O. vezetése alatt működő mükedvelő zenekar pedig Flotow „Alessandro Stradella“ cz. nyitányával mutatta, mily művészi erők vannak mükedvelőink között. A tánc reggeli 6 óraig tartott.

A mulatágon következő felülírtétek történtek: Mltgs. Pálffy Elemér főispán úr 5 frt., Mltgs. Bozsze Gy. ezredes úr 4 frt., 20 kr., Bogdanovics Gy. 2 frt. 40 kr., Aberle F. úr (Fehértemplom), Spataru V. ügyvéd úr, Petrovits S. úr 2 frt., Prandell F. úr, Dr. Markovics Gy. úr 1 frt. 20 kr. Gaál J. tanár úr (Fehértemplom) 1 frt., Haek R. úr 80 kr. N. N. 50 kr., Dr. K. E. 42 kr., Kleszky k. a. Weisz M. úr, Braichler N. úr és N. N. egyenként 40 kr., 6 N. N. egyenként 20 kr. Összesen 25 frt. 52 kr. Az összes bevételek a felülírtésekkel együtt kitesznek 173 frt. 62 krt; ebből levonva a kiadásokat melyek 123 frt. ragnak marad tiszta jövedelem 50 frt. 42 kr., mely összeg a Versecz-Fehértemplomi kór. alaptökéjéhez fog csatoltatni. A vigalmi bizottság az összes közreműködő hölgyek és uraknak forró köszönetét nyilvánítja Dr. Kohn Emil elnök.

A helybeli állami főreáliskolában e hó 30. és 31-én tartják a javító vizsgálatokat szept. hó 1. 2. 3. án a beiratasokat. Szükséges okmányok: Iskolai bizonyítvány, születési és oltási bizonyítvány nemkülömben a szülő vagy helyettesének személyes megjelenése. Tandij: 24 frt. Az először belépők 3 frt. beiratasi díjat is fizetnek.

A városi polg. leányiskolában a beiratasok, valamint a felvételi vizsgák az 1897/98. tanévre az 1897. augusztus hó 28., 30. és 31-én tartanak a polgári leányiskola kézimunkatermében. A polg. leányiskola I. osztályába oly leánykák vétetnek föl, kik életök 10. évét már betöltötték és az elemi népiskola IV. osztályát kielégítő sikerrel végezték, vagy ebbeli ismereteiket felvételi vizsgával igazolják. Szeptember elsején 8 órakor tartatik az ünnepélyes „Veni sancte“, a mely istentiszteletre az összes tanítványok megjelenni kötelesek. A rendes előadás szeptember 3-án kezdődik. Egyidejűleg tartatnak a beiratasok a városi gyermekkert számára is.

Mayoring Emma nyilvánossági joggal ellátott négy elemi- és négy polgári osztályú leánynevelő-és tanintézetében a beiratasok az 1897/8-iki tanévre augusztus hó 26-án kezdődnek. Tandij a négy elemi osztályban a francia nyelv-ének és kézi munkával együtt havonként 3 forint, a polgári osztályokban 6 frt. Zongora-oktatás havonként 6 frt. Czimbalon 5 frt. Hegedű 8 frt. Magán énekorák 3 frt., a francia vagy angol nyelvből havi 3 frt. A tanév szeptember 1-én kezdődik. Bennlakó növendékek teljes ellátással és kivéden a zenét és angol nyelvet a többi összes tantárgyak oktatásával havi 29 forintért vétetnek fel.

Iskolai értesítés. A Gerő-féle nyilvánossági joggal felruházott elemi fiúiskolában a beiratasok augusztus hó 24-én, az előadások pedig szeptember hó 1-én kezdődnek meg.

Beiratasok a népiskoláknál A beiratasok a jövő 1897/98-iki tanévre a közs. népiskolánál f. é. augusztus hó 28. 30. és 31-én történek. Az 1886. évi 39. t-cikk 1-ső §-a értelmében a szülők és gyámok kötelessége gyermekeiket, illetőleg gyámgyermekeiket a 6. életév kezdetétől a 12. életév betöltéséig a mindennapi rendes iskolába küldeni. Minden a népiskolába felvételt nyújtó tanuló kötelessége keresztlevéllel kimutatni azt, hogy az előirt élet kort már elérte. Azon tanulók azonban, kik 12 életévüket már túlhaladták, a fentnevezett törvény-cikk értelmében kötelesek 15. életévük betöltéséig az ismétlő iskolát látogatni; ezeknek felvétele is a fentnevezett napokon történik. A beiratasok a népiskolai épületben (fehértemplomi-utca) tartatnak. Figyelmeztetjük tehát a szülőket és gyámokat, hogy gyermekeiket a meghatározott napokon vetessék föl az iskolába, nehogy egyes késedelmezők a tanév kezdetét zavarják. Szeptember hó 1-én reggel 8 órakor a helybeli rom. kath. egyházban ünnepélyes isteni tisztelt „Veni sancte“ lesz, melyen minden tanulónak részt kell vennie. A rendes előadások szeptember hó 3-án kezdődnek.

Dilletáns színi előadás. A helybeli színmükedvelők tarsulata jövő vasárnap azaz aug. hó 29-én a városligeti vendéglő nyári színpadján előadás-t fog rendezni. Színe kerül Náni Folinus Aurel a népszínház 1888 évi pályázatán 100 arannyal jutalmazott eredeti 3 felvonásos népszínműve. Bővebbet falragaszok után.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter kinevezte Gramma Dome torontalmegyei tanfelügyelősi tollnokot Temes megyébe kir. segéd-tanfelügyelővé. — Ez a kinevezés őszinte örömet fog kelteni széles körben nem csupán azért, mert Gramma Dome neve széles körben ismeretes és tisztelt, hanem különösen azért, mert Gramma úr (Molinári) régi és szorgalmas munkatársa lapunknak, s bennünket a barátság erős szálai fűznek a kitüntetéshez. Rövid életrajzi adatai: szul. 1865. decz. 24-én Orsován, hol atyja községi tanító volt. Elemi

iskoláit Mehádián végezte édes apjánál, majd a mehádiái állami iskolánál, hol később ő is tanító volt Polgári iskolai tanulmányait a karánsebesi állami polgári iskolában fejezte be, hová az orsovai állami felső népiskolából került. A tanítóképezdét Aradon végezte az állami képzőben, hol 1886-ben kitüntetéssel tette le a képesítőt. Azután Bozovicsra került majd pedig Mehádiara, mindkét helyen állami tanítónak. — Utóbbi helyen meglátogatta Szathmáry min. tanácsos úr, aki teljesen meg volt elégedve Gr. mükedvelővel. Mint tanító nemcsak az iskolában de a társadalomban is derekasan harcolt a magyar eszme érdekében és pedigen mindenütt sikerrel és kellő erélyvel, mert „a magyar retirálni soh'sem szokott.“ — 1892-ben Szabolcs-vármegyébe került, mint szolgálattelepre beosztott tanító az ottani tanfelügyelőséghez. Majd tollnokka lett, aztán Torontálba került, a honnan most kineveztek Temes megyébe s. tanfelügyelővé. Szabolcsban miniszteri meghatalmazás folytán iskolálatogatásokat is teljesített és pedig oly mérvben, hogy 10—12 iskola kivételével Szabolcs minden iskolájában 3-szor is megfordult 3 évi ott működése alatt, Torontálban is Steinbach kir. tan. tanfel. kedvence volt. Irodalmi működése nem ismeretlen A régi nemzeti iskolának, a Néptanítók Lapjának, a Néptanodának, a Délvidéki Tanügynek, a Tanügynek állandó munkatársa. Dolgozott és dolgozik még a Kisdédnevelésnek. Nemzeti iskolának. és a vidéki sajtóban is. Cikkeit vagy aláírás nélkül vagy pedig alnévvel (és pedig nem is egygyel csak!) látta el a mi Molinárink. — Legújabbán pedig a „Magyar nyelv tanítása“, című vezérkönyvet ismerhettük.

A helybeli nyomdászok önképző osztálya, mint már jeleztük szept. hó 5-én esti ünnepélyt rendez. A posta és telefon világhatalmon, tombolán kívül két egy felvonásos vígjátékot adnak, melyben közreműködnek Kohlbauer M., Mázor M., Steiger E., Eva M. hölgyek, Kohlbauer L., Reichrath J. és Traczkiewicz urak. Mint jeleztük, ott helyben nyomdát is állítanak és ünnepi éjszát nyomnak. A tombolához szükséges tárgyakat özevgy Kirchner J. E. és Wetel és Veronits nyomdatulajdonos köszönettel fogadják és nyilvánosan nyugtázzák. Jegyeket ugyanazon nyomdákban és azonkívül Kehrer L. és P. Pavlovics kereskedéseiben lehet váltani. Személyjegy 50 kr. Családjegy (3 személy számára) 1 fl. 20 kr.

A közönség figyelmébe. Tekintettel arra, hogy a posta a kosárba font palaczkokat (Demyon) a feladó veszélyére szállítja és sérülés esetén kártérítést nem ad, sőt a feladó által lerótt frankdíjat sem téríti vissza, még az esetleg a posta szállítás közben eltört kosárba font palaczkokból kifolyt folyadékok által a többi posta küldeményeken okozott károkért a kosárba font palaczk feladóját teszi felelőssé, s mindezek mellett az ily küldeményt terjedelmes küldemény gyanánt (a rendes súlyportó más felszeres összegével) díjazza: ajánlom a közönségnek, hogy saját jól felfogott érdekében is a kosárba font palaczkoknak postai küldemény gyanánt való használatát melőzze s helyettök vagy hordócskát vagy pedig moha, szalma, forgács stb. közé erős faladákba jól becsomagolt palaczkokat használjon. A m. kir. kereskedelemügyi Miniszter megbízásából: Szabó s. k. A kivatott hitelű: Krause Ervin, kir. posta táv. tiszt.

Magyar nyelvterjesztő egyesületünkhöz az idén következők fordultak cseregyermek és játszótársakért:

Galba Lajos, kir. törvényszéki elnök. Szatmár németi; — Riszdorfer Bónis Eugenia. Viss, Szabolcs megye, per O. Liszka. — Rokinek Pál takarékpénztári főkönyvelő, Paks (Tolna megye). — Dr. Tóth Imre, magy. kir. bányakerületi főorvos, Selmeczbánya. — Szigethy Gáborné, postamester, Bihar Mező-Keresztes. — Zselyonka József, zombolyai uradalmi tanító (csere) Pusztá Borító. U. p. Német Czerna. — Galamb István, ny. k. járásbíró, ügyvéd, Veszprém; Veszélyesky Gyuláné, földbírtokosnő (csere) Szeged, boldogasszony sugárút 19. szám; Krisztinits István, postamester Mező-Csáth, cserekeres; hasonlóképen Janda Géza, pénzügyi tisztviselő is Győről; Kazik István, csász. és kir. gazdasági intéző Lábod (Somogy m.); Karlovánszky Lászlóné, földbírtokosnő Nyiregyháza (Szabolcs megye); Fekete Mihály, könyvnyomdatulajdonos Kecskemé; és Juricskay Zoltáné, Rikod (Bihar megye) U. p. Élesd; Csánki Béla, ügyvéd, Széghalom; Piller József, tanító, Tiszaujváros (Ugocea megye) bonnékat kérnek; Keszenbaum Sándor, gőzmalomtulajdonos Kis-Uj Szállásról 12 éves fiút (izraelita családhoz); Dr. Dömötör-József, orvos Ercsi (Fehér megye) 12 éves leányát; Hutira Viktor, rom. kath. kántor Bács Kula (Csere vagy játszótárs); Id. Arpássy János, rom. kath. tanító Ada (Bács Bodrog megye) 12 éves leányát; Gyarmathy Alajos csász. és kir. fegyverműves Budapest, 52-ik gyalogezred) 10 éves leányát; Kovács Sándor, ügyvéd és Imre József, reform tanító Hajdú-Böszörmény; Dr. Szombathy István, áll. főreál isk. tanár Nagyvárád; Csiba Elek, földbírtokosnő Hajdú-Nánás; Király Károly, áll. polg. isk. igazgató és Gróf Kreith Gyula, földbírtokos Aszód; Szűcs János, földbírtokos Szent (bonne); Gyémánt Mihály, földbírtokos Andacs pusztán U. p. Nagy Szalonta (bonne); Metzner Henrik, gyáros Szabadka (bonne); Szűcs István, ev. ref. lelkész Salamon u. p.

Záhony Ung m. (2 leányát is adná cserebe. Gróf József, mozdonyvezető, Budapest VIII. ker. külső-kerepesi út, VIII. házcsoport, V. pavillon földsz. 7. ajtó (11 éves fiát adná cserebe); Galgóczy Béla, ev. ref. org. tanító, Heves város, Heves m. (13 éves leány cserebe); Ifj. Holczér János, földbírtokos Rákóczi, Hont m. (nyermekjátsszótársat keres; Szűcs József, ref. tisztelet Kis-Pereg és Szűcs István, bírtokos, közs. bíró Bokod u. p. Tata, Komárom m. (cserekeres keresnek); Danka Endréné, Bihar-Püspöki (csere); László Lajos, földbírtokos, Szeged, alsó tanya u. p. Horgos (2 cserekeres az egyik szegeden, a másik pusztán járhatna iskolába). Havas József, földbírtó Pusztá-Csuda-Balla u. p. Túrkeve (gyermekjátsszótársat keres). Egy helybeli vasúti hivatalnok a jövő iskolai évben teljes ellátást ad oly jobb tanulónak (IV—V. reál osztály) ki 2 fia mellett instruktoroskodni kívánna. Egy helybeli jómódu, intelligens izraelita család kosztos-deákot keres, ki a családban a német nyelvet irásban és szóban tökéletesen elsajátíthatná. Tóth I. áll. tanító 11 éves fia és 9 éves leányának keres cserekeres Azon versezi szülők, kik gyermekeiket a cserebe kívánják adni, vagy mint gyermekjátsszótársakat alkalmazni Perjéssy Lajos, egyleti titkár visszatérteit a fenti címek alatt közvetlenül levelezzenek az illető szülőkkel. Bővebb felvilágosításokért szolgál Karvasi Lajos, állami főreáliskolai tanár, fehértemplomi út.

Sovinismus. A „Gebirgsbote“ mult vasárnap számában azt kérdezi tőlem, vajjon nem kételkedem-e azon magyar leányok hazafiságában, kik kétféle sasos Mária Theresia tallért hordanak nyakukon. Tisztelettel jelentem neki, hogy nem. Sőt egy szóval sem mondtam, hogy kételkedem a versezi német nép hazafiságán, azt sem, hogy a „Gebirgsbote“ hazafiságán kételkedném, ez a szó megtámadott cikkemben nem is igen fordul elő. Atyai, jóakaratu tanácsát tehát köszönettel nyugtázom. De viszont én is hasonlóval szolgállok. Ha a „Gebirgsbote“ ítéletet mond cikkeimről, legyen szives, fordítsa le azokat magának németre és ne itéljen csak úgy hallomás után, ha pedig erre érdemesnek nem tart, ne mondjon ítéletet. Ne használjon tovább oly kifejezéseket: „Druck erzeugt Gegendruck“ „Die Deutschen Ungarns haben zur Kultur viel beigetragen.“ „Die Deutschen werden sich dem ung. Theater gegenüber passiv verhalten.“ „In Budapest ist kein Fremdenverkehr, weil man die deutsche Muse aus Ungarn abgeschafft hat“ akkor szent a békeesség, de ha ilyen hangon azontúl is ír, akkor a „Délvidék“ ismét fel fog szólalni, nem lehet azt elhalgattatni, legkevésbé gorombaságokkal. Külömben ha önök „nagy lapok“ szerint a „Délvidék“ csak „sovinista tengődő lapocsa, melyet senki sem olvas“ (vide Reform) akkor mit törődnek azzal a mit mi irunk Ne törődjenek velem!

Petőfi kultus. Örömmel konstatáljuk, hogy a „Neue Werschetzer Zeitung“ mult csütörtöki száma Petőfi egy kiváló költeményének igen talpraesett, jó fordításával lepte meg olvasó közönségét, nemkülömben a „Reform“ is megemlékezett a Petőfi ünnepélyről.

Czimkórság. Mennyire van ez nálunk elterjedve, mutatja a következő példa. Egy helybeli lap, mely engem 50 kr. magyarnak nevez, ugyan-e számában egy másik 50 kr. magyart, mert jelöltje, megtesz magyar nemesnek és nagybírtokosnak és így lett Sedlácsék úrból Sigismund von Vadász. Hogy ez sikerült, étvágyot kapott. Másik számában egy külömben igen derék és éppen szerénységéről ismert polgártársunkat lovagá ütött és lett belőle: „Ritter des goldenen Verdienstkreuzes. Most már csak az van hátra, hogy így írjon: Figyelmeztetjük olvasó közönségünket az irányának finomsága és szellemessége által hirhadt pardon hires munka társunk báró X vagy gróf Y cikkeire. És ez a lap állítólag a nép érdekeit védő, demokratikus közlöny??!

A kassai magy. királyi gazdasági tanintézet építőfelben levő új konviktusa, f. évi október hó 1-én nyílik meg. A tanári testületnek egy régi óhaja teljesült akkor, a midőn dr. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter mindenre kiterjedő gondoskodása folytán lehetségessé vált a konviktusnak, mely a legmodernebb igényeknek is megfelel, felépítése. E különálló, tisztán a jelzett célú szolgáló épület, az intézeti gazdaság közvetlen közelében, az intézet szép parkjában van elhelyezve, s 48 bentlakó hallgató részére berendezve. Szép, nagy és világos szobáiban két-két hallgató nyer elhelyezést. Pompás érttele és olvasó terme van, a hol az összes szaklapokon kívül szépirodalmi és napilapok állanak a hallgatóság rendelkezésére, sőt zongoráról s egyéb szórakoztató dolgokról is gondoskodva lesz, hogy ezáltal is kávéházaktól stb. az ifjuság elvonassék. Az egész épület villanyvilágítással és vízvezetékekkel, úgy tehát fűrdőszobákkal is lesz ellátva, s a felügyelettel megbízott gondnok is az épületben fog lakni, s így módjában van az igazgatóságnak biztosítani a szülőket arról, hogy az ifjuság oly gondos és szigorú felügyeletben részesül, a minőben kosztadó családoknál csak a legtrikább esetben részesülhet. Daczára ez előnyöknek az ellátásért fizetendő összeg oly csekély, a minő internatu-

1898

Melléklet a „Délvidék“ augusztus hó 22-én megjelent 34-ik számához.

2628. számhoz. — 1897.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XLIV. t. cz. 36. §-ra vonatkozóan újbol kozhírré tétetik a városi adóhivatal részéről, hogy az 1897. évi adóelőírás immár teljesen befejeztetett.

Felhivatnak ennelfogva azon adófizetők, akik adotartozásukat adokonyvecskékben még elő nem iratták, hogy előiras végett a városi adóhivatalnál most már a mai naptól számított 8 napon belül, a külföldi törvényes következmények terhe alatt jelentkezzenek.

Városi adóhivatal. Verseczen, 1897. évi augusztus hó 16-án.

Bodry,

tanácsnok, mint városi adóhivatali főnök.

718. szám. — 1897.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törv.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fehértemplomi kir. törvényszék 1897. évi 7440. számú végzése következtében Dr. Markovits György ügyvéd által képviselt Glücksthal Albert javára Sonnenschein Mór ellen 145 frt. 20 kr. s jár. erejéig 1897. évi július hó 11-én fogantatott biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 1309 frt. 85 krra. becsült férfi ruha, paplan, kép, kalap s egyéb bolti árucikk-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak. Együttal Ihek Nándor teulfoglaltató részére 475 frt. 23 kr. s jár. behajtása végett a csatlakozást kimondatik.

Mely árverésnek a verseczi kir. bíróságnak 10713 1897. sz. végzése folytán 145 frt. 20 kr. tökérvétel, ennek 1897. évi július hó 2-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 48 frt. 50 krra. bíróilag már megállapított költségek erejéig Verseczen alperes üzlet helyiségében leendő eszköz-leszere 1897. évi augusztus hó 26-ik napjának délutáni 3 órája határidőit kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-fizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek becsáron aul is el fog- nak adatni.

Kelt Verseczen, 1897. évi aug. hó 15-ik napján.

Fixmann Gy.,

kir. bir. végrehajtó.

7492. szám. — 1897.

Pályázat.

Versecz város törvényhatósági bizottságának f. évi augusztus hó 7-en 167/7492. sz. alatt hozott közgyűlési határozata folytán az általános tisztújítás Versecz város törvényhatóságánál f. évi szeptember hó 30-án fog megtartatni, mely napon a következő állások lesznek választás útján 6 évre betöltve:

	fizetés	lakpénz	működési
	forintban		
1. Polgármester s egyuttal arvaszeki elnök	2000	400	300
2. Főjegyző	1200	300	200
3. Pénzügyi tanácsnok	1000	240	—
4. Gazdasági „	1000	240	—
5. Adóügyi „	1000	240	—
6. Katonaügyi „	1000	240	—
7. Tiszti ügyész, a kinek a magangyakorlat is meg van engedve	1000	—	—
8. Árvaszeki előadó	1000	240	—
9. Hazi- és árvapénztárnok	1000	240	—
10. Aljegyző	800	180	200

Az 1883. évi I. t. cz. értelmében felszerelt pályázati kérvények legkésőbb f. é. szeptember hó 15-ig Pálffy Elemér Úr Ó Méltóságához benyújtandók.

Az aljegyzői állásra pályázók kötelesek kimutatni, hogy a magyar nyelven kívül a német és a szerb nyelvet, a többi pályázók pedig azt, hogy a magyar nyelven kívül meg legalább a német vagy a szerb nyelvet szóban és írásban bírnak.

Az adóügyi tanácsnoki állásra pályázóknak még külön ki kell mutatniok, hogy az adóügyekben kellő jártassággal bírnak.

Verseczen, 1897. évi augusztus hó 12-én.

Welfert Károly, főjegyző.

Polgármester helyett.

Hirdetmény

melylyel a verseczi kerületi betegsegélyző pénztár részéről közhírré tétetik, hogy a kiküldöttek

IV. rendes évi közgyűlése

f. évi augusztus hó 29-en délután 2 órakor fog a pénztár hivatalos helyiségében megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság tevékenységi jelentése a pénztárnak 1896. évi működéséről a zárszámadás előterjesztésével és a felmentmény megadása.

2. 4 igazgatósági tagnak a munkások köréből való választása.

3. a felügyelő bizottságba 6 tagnak választása, még pedig 2 a munkaadók és 4 a munkások köréből.

4. Választott bíróságba 6 tagnak választása, melyből 2 a munkaadók, 4 pedig a munkások köréből választandó.

5. Esetleges kérdések vagy indítványok, melyek azonban a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal előbb az igazgatóságnál írásban bejelentendők.

6. Jegyzőkönyv hitelesítő bizottságba 3 tagnak választása.

Egyben értesítettnek a pénztár tagjai, hogy a zárszámadás 1--1 példánya helyben a hivatalos órák alatt a pénztár helyiségében, vidéken pedig a illető bizalmi férfinál ingyen kapható. Verseczen 1897. évi augusztus hó 10-én.

Kern Ferencz, titkár.

Braichler Nándor, elnök.

7494. szám. — 1897.

Hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 23-án a vár. törvényhatósági bizottság tagjai sorából a következő választott városi képviselők kiesnek és pedig:

Az I. kerületben: Andrejevics Giga, Dragits Sándor és Bugarcsecs Demeter urak;

A II. kerületben: Kesánszky János, Bogoszlavjevits Szilárd, Kanacsy Vazul és Petrovics Miklós urak;

A III. kerületben: Kemler József, Osztheimer Ferencz és Fasching Janos urak;

A IV. kerületben: Renz Ferencz, Grünwald Gellért, Lederer Janos és Gettmann Péter urak;

Az V. kerületben: Rottler Fer., Seitz Bálint, Seemayer Bódog és Zoffmann Károly urak;

A VI-ik kerületben: Seitz Ferencz, Thurn János és Stürmer István urak.

Ezen 21 városi képviselői állás betöltése céljából a városi törvényhatósági bizottság f. évi augusztus hó 7-én 166/7494. szám alatt hozott közgyűlési határozatával a választás napját **f. évi augusztus hó 22-én** kitűzte és választási helyül az I. kerületben a városházán lévő nagy üléstermet; a II-ik kerületben az Alexitemplom melletti iskolahelyiségeket; a III-ik és a IV-ik kerületben a községi fiókiskolát; az V. kerületben a községi népiszkola épületét és a VI-ik kerületben a községi bíróság helyiségeit állapította meg, választási elnöknek pedig az I. kerületben Pavlovics Ignác tanácsnok urat; a II. kerületben Koszirovics Ivan aljegyző urat; a III. kerületben Dr. Rezuha Istvan t. ügyész urat; a IV. kerületben Bodry Mihaly tanácsnok urat; az V. kerületben Kehrer Béla tanácsnok urat és a VI-ik kerületben Caiman Pál tanácsnok urat küldte ki.

Miről a választók, kiknek névjegyzéke f. évi augusztus hó 15-től kezdve a var. jegyző-ségnél közszemlére ki lesz téve, ezennel azon megjegyzés mellett értesítettnek, hogy a szavazás az 1886. évi XXI. t. cz. 39. szakasza értelmében fenti napon délelőtti 9 órakor kezdődik és délutáni 4 órakor végződik.

Választható minden irni és olvasni tudó választó tekintet nélkül arra, hogy az egyik vagy a másik választó-kerülethez tartozik.

A szavazás szavazatlapok által történik. Egy szavazatlap több nevet nem tartalmazhat, mint a hány bizottsági tag az illető választó kerületben választandó; az esetleg utólirott vagy olvashatlanul írott nevek számba nem vétetnek.

A választók figyelmeztetnek, hogy a választási helyre fegyverrel vagy bottal megjeleni tilos.

A választási bizottság ugyanazon törvényes védelem alatt áll, mint az országgyűlési képviselőválasztás alkalmával működő bizottság. Verseczen, 1897. évi augusztus hó 8-án.

Seemayer,

kir. tanácsos, polgármester.

I. magyar királyi szabadalmazott

osztály sorsjáték

A magyar kir. osztálysorsjáték **50.000 nyerevényének jegyzéke.**

A legnagyobb nyerevény a játékterv 9. §. szerint

1.000.000 korona. Egy millió

A nyerevények különteges beosztása a következő:

Nyerevények	Korona
1 „	600.000
1 „	400.000
1 „	200.000
2 „	100.000
1 „	90.000
1 „	80.000
1 „	70.000
2 „	60.000
1 „	40.000
5 „	30.000
1 „	25.000
7 „	20.000
3 „	15.000
31 „	10.000
67 „	5.000
3 „	3.000
432 „	2.000
763 „	1.000
1238 „	500
90 „	300
31700 „	200
3900 „	170
4900 „	130
50 „	100
3900 „	80
2900 „	40

50000 nyerevény és jutalom összegben, mely 6 osztályban sorsol-
tatik ki. 13.160.000 kor.

Az 1807. év február hó 27-iki törvény szerint a kis lutri megsztünik és ezen osztálysorsjáték által pótolatik. Németországban ezen nemü sorsjátékok már 100 év óta fennállanak és az illető sorsjegyek eladotnak. Nálunk Magyarországon is emelkedik iránta az érdeklődés, mert a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezekben van. Nemsokára ilyenek csak rafizetással lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vétellel ne kés-
sünk.

A magyar osztálysorsjáték áll:

100.000 és **50.000**
eredeti sors- és pénznyere-
jegyből ményből.

A nyerevények oly előnyök, hogy az eddigi kis lutri, vagy egy igérvény vétele ezzel nem is hasonlítható össze. Ily előnyös esélyekkel szemben mindenki nyujtsa kezét a szerencsének viszonyaihoz képest.

Az összes 50.000 nyerevény a mellette álló nyerevény jegyzékből látható; ezen nyerevények 6 részben lesznek kisorsolva és a nyerő sorsjegy készpénzben kifizetetik.

A sorsjegyek ára az első húzáshoz:

6 frt. egy egész eredeti sorsjegy
3 „ egy fél „ „
1.50 „ egy negyed „ „
0.75 „ egy nyolczad „ „

A húzások a fővárosi vígadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és egy kir. közjegyző előtt. A húzásnál mindenki jelen lehet.

Mi illetnységünkben előrusitjuk vagy utánvétellel, vagy az összeg postautalványnyali bekvldés ellenében ajánlott levélben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevével azonnal feljegyezzük és vevőink minden egyes húzás után megkapják a kimerítő sorsolási jegyzéket.

Rendelményeket f. é. szeptember hó 1-ig fogadunk el.

Török A. és Társa

a magy. királyi szabad osztály-sorsjáték főelarusitói,

Budapest, Váci-körút 4. szám.

